

0+

"Поро пилалп улыт яндар шўман-влак:
пуло Юмым уажыт" (Мф. 5:8).

ШҮЖ-ЧОН ИЗОЛЫК

2013 ий, март
годсек лектеш.

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ 7-пек (87) №, 2020-ий июль

Йошкар-Оласе да Марий Элын Высокопреосвященнейший митрополит Иоаннын благословитлымыже почеш

8 ИЮЛЬ – ЕШ, ЙӖРАТЫМАШ ДА ЎШАНЛЕ УЛМО КЕЧЕ

**Йошкар-Олан да Марий Элын
высокопреосвященнейший
митрополитше Иоаннын
пайрем дене саламлыме
мутшо**

8 июлышто Россий мучко Еш, йӖратымыш да ўшанле улмо кече палемдалтеш. Православный черке ты кечын святой-влак, Муромысо князь Петр ден княгиня Феврониям, пагален шарна. Святой Апостол Павел вате-марий-влакым туныктен ойлымаштыже «Еш – тиде изирак черке» манеш. Черкын озаже Христос улмо семынак марий тиде изи черке-ешыште оза (вуй) лийшаш. Апостол Павел марийланат, ватыланат ешыште шкеныштым кузе кучымышт, кажныжын могай сомылым шуктышашышт нерген пеш раш каласкален. Кажне ен шке капшым пукша да ырыкта. Марият шке ватыжым тидын семынак йӖратышаш. Марийжын тыге йӖратымышлан вате туддеч лўдшаш. Уке, тарзе семын огыл, а марийжын кумылжым волтымо деч, эсогыл тудын нерген удан шоналтыме деч лўдшаш. Ватат ынже шўлыкан манын, марий шке койышыж дене ватыжым сырыктышаш огыл. Марийжын туддеке сай кумылан улмыжым шижын, вате марийжым Господьым колыштмо семынак чыла шотыштат колыштшаш.

Умбакеже – 2-шо лаштыкыште.

«Но кунам марий пелашыжым осал пашашке шупшеш але Юмо деч ойыраш төча, тунам вате марийжын шонымыжым шуктышаш огыл», – умылтара Иоанн Златоуст. Тиде святой шке туныктымашыштыже «Марий – ешын озаже» манеш. «Оза» манмыже пörьенгын вачымбакеже шуко сомылым пышта: марий ешын улан илышыже верч мутым кучышаш. Тидланже Юмылан кумал шогышаш да чыла ыштыш-кучышыжым шонен шуктышаш. Шоналтыде ыштылаш, мутланымаштыже уда мут-влакым кучылташ тўналеш гын, тудо тыге пелашыжынат, йочаже-влакынат илышыштым нелемда.

Ватынат шке кугу сомылжо уло. Тудо еш воза-кысе тулым аралышаш, ешыште поро шўлыш, перке озаланыме верч азапланышаш. Йоча-влакым ончен куштышаш да, кузе кайык шке шулдыржо дене игыже-влакым арала, тудат тыгак йоратымаш шулдыржо дене шочшыжо-влакым леведшаш. Йочам куштымаште марийынат мутшо пенгыде лийшаш: тудо икшывыжым Юмым йораташ, пашам ышташ туныктышаш. Тыге, пеш ушан Соломон манмыла, шонгеммашешыже шкаланже ўшанле энертышым кушта.

Апостол Павелын кўштымыжым, Иоанн Златоустын туныктымыжым, Соломонын ойлымыжым кажне вате-марий шукташ тўналеш гын, ешыште йоратымаш дене темше тымык да тыныс илыш лиеш.

Чаманен ойлаш логалеш, таче шуко самырык еш шалана. Молан? Пелаш-влак кажныже весыж деч тудым йодыт, мом шкешт шуктышаш улыт. Пелашышт деч тугай йоратымашым вучат, кудыжым нунат пöлеклышаш улыт, а тидыжым шкешт огыт ыште, сандене икте-весыштан сырат, коклаштышт умылыдымаш лектеш. Тиде пеш кугу ойго, вет еш шаланыме дене йоча ача але ава деч посна кодеш. Тудо ача але ава улмым палыде, нунын ушан, пенгыде мутыштым колде кушкеш. Вет нунат ончыкылык марий але вате лийшаш улыт.

Тыгак кызыт эше вес уда койыш, «гражданский брак» манме умылымаш лектын. Удыр-

каче-влак мужыранде, черкыште венчаялтде, вате-марий семын пырля илат. Нунын икте-весе ончылно нимогай: ни гражданский, ни духовный – порыс уке. Эн шучкыжо – тыгай мужырын йочаже Юмын порылыкым налде, Юмын аралтышым шижде кушкеш.

Сандене, ег-влак тўн святыньлан, мөнгысö изи черке-ешлан, тўткышым ойырышт манын, кугыжаныш ден Черке пырля тачысе пайремым, Еш, йоратымаш да ўшанле улмо кечым, пенгыдемденит. Элын ончыкылыкшо, пенгыдылыкше ешын могай улмыж деч шога. Лач йоратымаш, вате ден марийын икте-весыштан ўшанле лиймышт икоян ешым шочыкта. Тыгай ешлан Муромысо князь Петр ден тудын пелашыже княгиня Феврония ешыштым шотлыман. Нуно колымешкышт ўшанлын ваш-ваш йоратенит. Тиде йоратымаш поянлык дечат шерге лийын, вет кунам князь Петр кресаньык ўдыр Феврониям марлан налаш тарванен, калык торешланен, поянлан нужна ег мужыр огыл, манын. А Петр садак Феврония дене ушнен, кугыжаныш дечат, поянлык дечат корангын, эн шергаканже ватыж ден кокласе йоратымаш лийын. Меат тыгак икте-весынам йоратышаш, икте-весылан ўшанле, пенгыде еш лийшаш улына.

Йоратыме иза-шольо, ака-шўжар-влак! Кугу святыньым, мөнгысö изи черкыдам, ешдам, аралыза. Йоратыза икте-весыдам. Уш-акылдам алгаштарыше шонымаш-влакын тарзыже ида лий, нунылан ешдам шалаташ ида пу. Кө вате але марий лияш ямдылалтеш, капкыл арулыкдам, уш-акыл яндарлыкдам арален илыза. Ончыкылык ешдан ласка да улан илышыже тиддеч шога. Могай икшыве-влакым Юмо тыланда пöлекла – тиддеч шога. Вет поро пушенге поро саскам пуа. Тек чылам йоратыше Господь святой-влак Петр ден Феврониян молитвашт дене святой Русьшыкына порылыкым колта, ешна-влакым пенгыдемда, элнам да Марий кундемнам арала. Чыладам пайрем дене саламлем, йоратыме иза-шольо, ака-шўжар-влак!

ЮМЫЛАН ЭН ЧАПЛЫЖЕ ЛИЙШАШ!

«Түрлө вере моткоч кугу мланде чытырналтмаш лиеда, шужымаш да мор шарла, лұдыктышө да ырыктарыше кугу палдарыше пале-влак пылпомыш гыч лийыт...», – лудына святой апостол да евангелист Лукан возымо Поро Уверыште (Лк. 21:11). Тыге Господь Иисус Христос тунемшыже-влаклан туныктен ойлен. Тыштак умбакыже лудына: «Кава ден мланде пытат, но Мыйын шомакем огеш пыте» (Лк. 21:33). Иисус Христос тунемшыже-влаклан мом ойлен коден – чылажат шукталтеш. Сандене адак лудына: «Чыла тиде лийшашым чытен лекташ да Айдеме Эрге ончыко шогалаш йöрышö лияш манын, эре шекланен шогыза да кумалза» (Лк. 21:36).

Поро Увер – тиде Илыш книга, тушто чыла йодышлан вашмут уло. Теве тачысе илышнам налаш: мор толын. Мор – тиде пижедылын шарлыше чер. Медицине кунар вянаеш, сенаш лийдыме вирус-влак тунар лектынак шогат. Ожнат жапын-жапын тыгай эпидемий-влак ылыжыныт: чума, шедрa (оспа), тиф...

Шужымашат лиедат да лиеденит. Ойлат, теве илен-толын мланде саскам пуымым чарна. Тидынат тўналтышыжым кызыт раш ужаш лиеш. Мутлан, ўяндыш деч посна шурно лектыш уке гаяк. Адакшым мландышке могай гына аярым огына кышке: шўкшак ынже куш, сокырголя, кутко да тулеч моло шукш-копшанге пакчасаскалан кушкаш ынышт мешае манын, пытараш толашена. А вет чыла тиде аярже мландым кошта (пайдале микроорганизм-влакым пытара). Шкаланна шкеак энгекым ыштылына.

Мланде пашам, сурткөргö сомылым шот дене Юмылан йöрышын шукташ манын, Господь Иисус Христосым, Юмын Авам да святой-влакымак сөрвалыман. Тунам пашам шот-радам дене виктарен колташ уш-акылна поро кагаш дене волгалтеш. Теве арам огыл Йошкар-Оласе да Марий Элысе митрополит Иоанн рўдолана воктене верланыше Сидорово ялыште Юмын Авам

«Спорительница хлебов» иконыжо лўмеш черкым чонаш благословитлен. Шужымаш годым лач тиде юмога ончылно калык шортын-шортын кумалеш. А вет тиде иконом Оптиная Пустыньын старецше, преподобный Амвросий, 1889 ийыште Белевский монастырьын Илария лўман игуменийжым Юмын Аван у иконыжым возаш благословитлен. 1890 ийыште старецлан у юмогам конденит, тушто Юмын Ава пыл ўмбалне шинча, пасушто улшо шурным да уржа кылтам благословитлаш кидшым нöлталын. Старец Амвросий ты юмогалан могай лўмым пуышашым да пагален шарныме кечым 15/28 октябрьыште палемдышашым шке каласен. Юмога гыч снимкым ыштен, шке духовный шочшыж-шамычлан колтылын. Нунылан да Шамордино обительын монахиныж-влаклан тудын ончылно эре кумалаш кўштен. Ик ий гыч старец Амвросий колен, тойымо кече ты юмоган пайремже дене лачеш толын. Тудо ийын Российыште адак кугу шужымаш лийын, а Шамордино йыр чапле шурным ончен куштеныт да сайын поген налыныт. Шурно лектыш кок ийлан ситыше лийын.

Сидорово ялыште верланыше Юмын Авам «Спорительница хлебов» иконыжо лўмеш черкылан кызыт полыш моткоч кўлеш. Таче ты Юмын пöртлан полшена гын, ончыкшым Юмо мемнам огеш кодо. Черке йыр печым печыман, уке гын, кажне гана сылнын пеледалтше пеледышым каза кўтў кочкын кая; чаным келыштарыман, тудын йонгыдо йўкшö черке службыш калыкым ўжын шогыжо ыле... да моло сомылат черке пелен пеш шуко. Эн моторжо, эн сылныже Юмылан лийшаш огыл мо?

Юмын литургий ты черкыште кызытеш арням коден шуматкече еда лиеда. Службым Йошкар-Оласе Иисус Христос Шочмо лўмеш черкын клирикше иерей Димитрий Диаков эртар. А храмын старостаже Раиса Саватеевна кажне кечын Юмылан кумалеш, Юмын Авам сөрвала да святой-влаклан акафистым лудеш. Тиде ўнышö да чулым ўдырамаш изиж годсекак Юмым пален кушкын. Авашт вич акак-шўжаракым черет дене черкыш коштыктен. Нуно пошкудо Киров кундемын Яран районысо Шулко Мучаш ялыште иленыт, а вара Марий Элыш, Оршанке районыш, илаш кусненыт.

– Авам кажне ийын пакча пашам тўналме деч ончыч, 6 майыште, Георгий Победоносец кечын черкыш кая ыле. Руш Каракш ялысе черкыш але Яран олаш Матфей ача деке коштынна. Ешан лиймеке, аваман ме святой верлашке пырля коштыктенна. Пöтьял черкыш, Сумкыш Иоанн ача деке ик гана веле огыл миенна. Тыге эркын-эркын Юмын корныш шогалме, кызытат эше Юмо дене пырля илаш тунемына. Илыме годым тўрлыжат лиеда, Юмын полышыж деч посна огеш лий. Юмын виктарымыж почеш веле илен, ончык каяш лиеш, – ойла Раиса Саватеевна.

Ўдырамаш-влак теве могай молодец улыт! Кундемыштына ятыр вере марий ўдырамаш черке старостан пашажым нöргö вачўмбалныже нумалеш, Господь Иисус Христосым пушкыдо кумылан шўм-чонжо дене чот йöратен, Тудлан служитла. Юмылан тау!

Алевтина ТАНЫГИНА.

МОЛИТВАН ЙӖРЫДЫМӖ ТУЛЖО

Кугу Порат кундемсе кермыч черкым 1860 ийыште чонен пытарыме. Кугу надырым Озан уездын купечше-влак Платонов ден Атлашкин пыштеныт. Атлашкинже Раиф монастырьланат окса дене полшен. Тудым монастырь кумдыкешак тойымо.

Юлсер кундемсе святой великомученик Димитрий Солунский лумеш храмын приходшым уэш почмылан 30 ий темын. 1 июньышто тыште лумгечылан пӧлеклалтше пайрем литургий эртен.

Чаманен каласыман, коронавирус инфекцийлан кӧра прихожан-влак шагалын лийыныт. Нуным храмын настоятельже протоирей Евгений Бакутов саламлен: «Пагалыме прихожан-влак! Тендам черкынам уэш почмо лумеш икымше литургийым эртарымылан 30 ий темме дене саламлем. Тиде 1990 ий 1 июньышто, кугарнян, лийын. Эрлашынже Трочын пайрем деч ончыч колышо-влакым уштенна. Ты кечым мый пеш сайын шарнем. Тудо жап моткоч неле ыле. Совет жап. Храмышке кошташ лийын, но тошто храм-влакым почмо але уым чонымо нерген кучем кӱкшытыштӧ мутланыме огыл. Туге гынат мемнан черкым почаш пунчал лекте. Тунам калык деч кидпалым погымо, Юмылан тау, ик енат тореш лийын огыл. Тыгак оксам кӧ мынярым кертын – тунарым пуэн. Тунамсе окса дене 25 тӱжем тенге погыныш. Шке надырыштым коча-кова-влакат пыштеныт, нуно таче мемнан дене пырля уке улыт, кийыме мландышт пушкыдо лийже. Шкат шарнеда, черке оралте тунам могай ыле: пырдыж чаранын, Юмын сӱрет-влак штукатурко дене пырля йоген пытеныт, престол олмышто

дизелян кугу мотор шоген. 1990 ий 1 майыште субботникым эртарышна. Пел кече жапыште чумыр шӱкшакым эрыктышна. Молебным эртаренна да пашам ыштенна.

1990 ий 1 июньышто Озанын да Марий Элын архиепископшо Анастасий тун престолым Святой Троице лумеш угыч святитлен. Калык пеш шуко погынен. Йошкар-Ола гыч телевидений толын ыле, но ятыр ен лиймылан кӧра оператор пурен кертын огыл. Храмым святитлыме деч вара ончыч тӱрлӧ священник-влак служитленыт, а 1991 ий гыч ты пашам мыланем ушанен пуэныт, да тачысе кече мартеат Тендан дене пырля улам.

Мый полыш кидым шуялтыше да кызытат полшен шогышо-влаклан уло чон дене тауштем. Мемнан коклаште эре тыныслык, йоратымаш, ваш умылымаш лийже мынын тыланем. Тек Господь илыме курымыштына чыланнам благословитла».

Шкеат пиалан лияш манын, моло еным пиаланым ыштен мошташ кӱлеш. Тидым поро кумылан айдеме гына ыштен кертеш, жапшым чаманыде, пашаже шуко улмым ончыде, весылан полшаш вашка.

Кызыт Кугу Порат школ дене храм коклаште вашкыл пенгыде. Храмын настоятельже кушкын толшо тукумым шуарымылан кугу туткышым ойыра. Протоиерей Евгений ачан благословитлымыж почеш школышто Шинчымаш кече, Патырлык, Порылык урок-влак эртаралтыт. Тунемше ден туныктышо-влак Димитрий Солунский лӱмеш храмым тӱзаташ полшат, паломник семын вес черкылашке коштыт. Кажне тылзын нылымше арняштыже школышто духовно-нравственный тематике дене классный часым эртарат. Тыгак православийын латкок эн тӱн пайремже нерген каласкалат. Тунемше-влак батюшкам ангел кечыж дене саламлат, выставкым ямдылат.

Ий еда тӱрлӧ мероприятийым: Роштолан ёлкым, ече дене танасымашым, Кугечылан литературно-музыкальный композицийым, кидмастар-влакын «Кугече куан» выставкыштым - эртарат. А Кирилл ден Мефодийым

шарныме кечын П.И. Вишневецкий лӱмеш стипендий ден дипломом кучкытат.

Православный тӱвыра арнян туныктышо-влак святой-влак преподобный Серафим Саровскийын, Сергей Радонежскийын илышышт, Кугыжа да тудын ешыже, Российын исповедникше-влак, Эн Святой Юмын Аван образышт-влак нерген каласкалат, храмыште шкем кузе кучаш туныктат. Тунемше-влак шымлыме пашам эртарат да район, республик, Россий кӱкшытысӧ конференциялаште сай шинчымашым ончыктат.

Кугу Порат школышто кугурак класслаште тунемше-влаклан духовно-патриотический теме дене районысо конференций-влак эртарат. Тышке священнослужитель да район администрацийым вуйлатыше-шамыч толтыт.

2019 ийыште храмыште колокольным почмо. Чаным кырыме йӱк торашке шергылтеш да калыкым черкыш ӱжеш. Южо еглан тушко корно шуко йыжынан, моткоч неле. Но кунам ты корным муын, тушко шогалеш, Господь тудлан полыш кидшым шуялта.

Айдемын илышыже черке дене кылдалтын. Ен-влак тушко шке ойгыштым лыпландараш, куаныштан таушташ, венчаялташ, тынеш пураш, колышым пытартыш корныш ужаташ да моло амал денат толтыт.

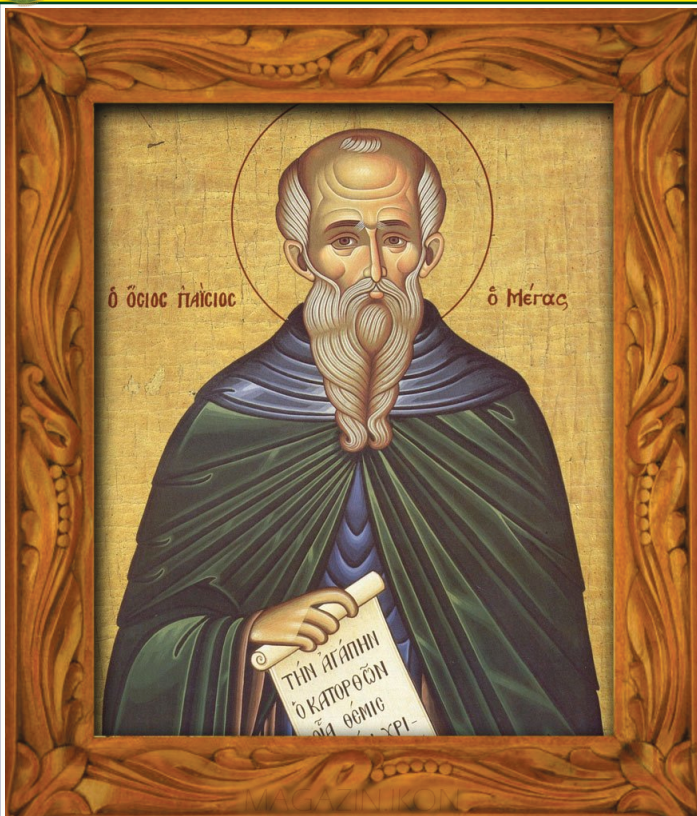
Тачысе кечылан храмын общиныже пенгыде. У еш, йоча-влак шочыт. Храмышке утларак шуко шочшан еш гыч коштыт. Прихожан-влак икте-весеыштым умылышо,

поро, икоян улыт. Тыште нуно молитва гоч чоныштым лыпландарат, пастырьын ойканашыжым колыштыт.

Кугу Поратысе храм тысе да воктенысе яллаште илыше калыкын шӱм-чонжым пойдара. Тек Димитрий Солунский лӱмеш черкын приходшо эшеат кугемеш, молитван полыш тулжо нигунам ок йӱрӧ, а мӱндыркӧ волгалтше черке эшеат сълнештеш да омсаже калыклан эре почмо лиеш.

Денис СМЕРНОВ ямдылен.

КУРЫМАШ ОРЛЫК ДЕЧ УТАРЫШЕ СВЯТОЙ

нерген шуко поро мутым каласен коден.

Чыташ тунемаш манын, Паисий ончыч ик арня дене кочде илен, шуматкече-рушарня киндыш шинчалым шавен кочкын, вудым йуын. Пророк Иеремийын книгажым лудаш йоратен. Тушто мом умылен огыл гын, святой пророк шкеак кончен да умылтарен. Подвигшым нелемдаш шонен, Паисий кок арня дене кочде илаш тунгалын, Суксо семен тыге илымыжым Юмо гына пален. Кучен Ашныше Христос деке эшеат чот лишемаш да мутланыде илаш ир мландын касвел турышкыжӧ каен. Ончыкыжым тудо тушто монастырьым негызла манын, Суксо каласен.

Паисий курыкышто пещерым кунчен. Яндар молитваже Юмо деке шуын, Христос Шкеак тудын деке толын да туныктен. Утарыше каласен: «Ир мландын мучашдыме кумдыкшым ужат? Тыланет кӧра мый тудым пӱтым кучышо-влак дене темем, нуно мыйын лӱмем чапландараш тунгалыт». Паисий сукен шинчын йодын: «Владыка Господы! Тыште илыше-влак мо кӱлешыжым кушто муыт?» Господь манын: «Йоратымашышт лиеш да чыла кӱштымашемым чын да ӱнышӧ шӱм дене шукташ тунгалыт гын, мо кӱлешым Мый Шке ситарем, тушманын чыла чоялыкшым сенгышым ыштем да Пылпомышысо Кугыжанышым пуэм».

Паисийын подвигшылан сатана кӧранен, ший ден шӧртньым йоратыме вапш дене кучаш шонен, Египетысе ик князьым суксо тӱс дене тудеке колтен. Тыгай чоялык лийшашым пален, святой Паисий князь ваштареш лектын да каласен: «Христосым йоратыше ен, ир мландыште илышылан ший ден шӧртньӧ нимолан. Кумылет уло гын, чыла тидым тулык ден йорло-влаклан пуэде, тыге Юмо деч кугу порылыкым налат». Князь варажым тыгак ыштен.

Икмыняр жапгыч преподобный Паисий ты ир мландын покшел ужашышкыже куснен, но мландымбалне капше веле лийын, молитвам лудмо жапыште чонжо дене Пылпомышыш нӧлталтын да капдыме куат-влак дене пырля Владыке ончылно лийын, райысе сылне илемым да черкым ужын. Тудлан Юмын Таинствын Пылпомышысо Божественный кочкышыжо да пӱтым кучымо пенгыдылыкше пуалтын. Рушарня Пырчесым подылмыш деч вара вес рушарня марте кочкын

Сулыкым касарен шуктыде колышо лишыл ен-влаклан полшаш йодын, святой Паисий Великийым сӧрвалаш лӱмын канон уло. Тудо шке кумалмыш дене сулыкан еным курымашлык орлык деч утарен кертеш. Молан кӧра Юмо тудлан тыгай куатым пуэн?

Преподобный Паисий Великий IV курымышто Египетыште Юмым пеш жаплыше ик поян ешыште шочын. Пелашыжын колымеке, шым йоча дене тулыкеш кодшо аваже пеш ойгырен. Йӱдым тудлан Суксо кончен да каласен: «Арам тынаре ойгырет. Ик эргычым Юмылан служитлаш пу, тудын гоч Господын эре моктымо лӱмжӧ чапландаралтеш. Юмо, тулык-влакын Ачашт, тидым каласаш мыйым колтен». «Чыла эргымат Господын улыт, кудыжо Юмылан йӧрышӧ, тек тудым налеш», – манын ава. Суксо эн изи эргыжым, Паисийым, кидше гыч кучен да манын: «Поро ӱдырамаш, тиде эргыч Юмылан йӧрышӧ, вет Юмын куатше вийдыме-влак гоч палдырна».

Паисийын аваже кужун кумалын, вара эргыжым черкыш служитлаш нангаен. Тушто самырык рвезе кушкын, ушым да Юмын порылыкым поген. Икмыняр жап гыч Скитский пустыньыш каен, ончык ужын моштышо преподобный Памвын тунемшыже лийын. Мут колыштшо, монах илышым йоратыше Паисий шке эрыкше деч корангын, святойын вуйлатымыш почеш илен, духовный книгаг шуко лудын, пӱтым кучымо да молитвам лудмо дене эн чот чапланен. Памвын кӱштымыжым шуктен, кум ий нигӧн ӱмбака ончалын огыл. Тыгай тыршымашыжым да пенгыдылыкшым аклен, святой Памв, мо лийшашым пален, колымыш деч ончыч тудын ончыкылыкшо

огыл. Юмын порылыкын каласен моштыдымо куатше дене тудо югунам шымле кече кочде илен кертын.

Преподобный ача деке инок-влак веле огыл, тыглай ең-шамычат мукш еш семын чумыргаш тўналыныт. Кажне толшо енын мом шонымыжым пален, чын але укем умылтарен да кажныжлан келшыше подвигым ойырен: южышт мутланыде иленит, весышт тўшка пашам шуктенит, кумшышт кидпашам ыштенит, паша лектышышт дене шкаланышт веле огыл кочкаш ситаренит, нужна-шамычымап пукшенит. Монахын ик эн тўн кўштымашыжым Паисий курымжо мучко шкеат шуктен да весе-влакымат тидлан туныктен: нимомат шке эрык дене ыштыман огыл, духовный ачан каласымыже закон лийшаш.

Ең-влак коклаште шыпилаш ок лий, сандене Паисий адак ир мландысе курыкпомышыш каен, тушто кум ий Юмо дене мутланен илен. Тудын деке Утарыше Христос толын да каласен: «Подвигет мыланем келшыше, сандене тыланет тыгай пөлекым ойырем – Мыйын лўмешем мом Ачам деч йодат, тыланет чыла пуымо лиеш». Святой манын: «Айдемым йоратыше Христос Юмо! Шкемын чыла сулыкем ужам да тыйым сөрвалем: Шке порылыкет дене мыйын чыла сулыкем проститле, илышаш чыла кечем яндарын илаш йорышым ыште, утаралтмаш корныш лўдде шогалаш лийже». Тыге ойлымыж годым тудым Господь благословитлен, эркын шенгек чакнен да Пылпомышыш чап дене нөлтала тын.

Преподобный Паисий шуко еным йонгылыш умылымаш да сулык деч утарен. Тудын чот кумалше, ойган еглан йолташ, калык верч йодын шогышо, осал ваштареш кучедалаш полшышо да поро койыш-шоктышан сөрвалыше улмыжлан көра шукын тўрлө ойго, орлык да нелылык деч утленит. Теве Египетысе ик селаште Святой Возымашым сайын палыдыме старец илен. Пеш поро лийын, пўтым чот кучен. Тудо Ача Юмо ден Эрге Юмылан кумалын, а Святой Шўлыш нерген пален огыл да молымат тыгак туныктен. Тыгай умылымашлан көра чыла поро пашаже ынже йом манын, Чаманыше Христос тудын деке Паисийым колтен. Преподобный шуко корзинкам пидын, кажнышкыже кум кылым ыштен. Старец ден тунемшыже-влак деке миен шумек, каласен: «Мый Святой Троицын кулжо улам, сандене корзинка-влакат кум кылан улыт». Тыге ончыч чот ырыктарен, вара Юмын Кумытло улмыж нерген туныктен, чылаштым чын корныш савырен.

Юмылан йорышө ик старецын мут колыштыдымо тунемшыже колен да тамыкыш логалын. Тидлан көра шонгыен чот ойгырен, тунемшыж верч Поро Юмым сөрвалаш Паисийым йодын. Йоратымашым аклыше да аралыше Паисий чыла ўшанжым Юмылан пыштен, сукен шинчын кумалын. Чот Чаманыше Юмо Шкеж деч лўдшө-влакын кумылыштым шуктен: святойын кумалмыжым Тудо колын да тамыкыште улшо чоным утарен луктын.

Преподобныйын эше моло чудыжо-влак нергенат каласаш кўлеш. Сирий

кундемыште кугу кўкшытыш шушо инок кумал илен. «Юмылан йорышө-влак кокла гыч кө мыйын семынак тырша?» – шоналтен тудо. Тунамак йўк шоктен: «Египетысе ир мландыш кай, тушто Паисий лўман еным муат, тудынат ўнышылыкшө да Юмым йоратымашыже тыйын гаяк». Курык деке толын шушашыж годым ваштарешыже Паисий лектын. Икте-весыштын йылмыштым пален огытылат, святой Паисий уло чон дене йодын: «Эрге, Юмын Шомак, мыланем, шке кулетлан, ты святой старецын мутшым умылымашым пу!» Тудлан тунамак сирий йылмым умылымаш пуалтын, да ты йылме дене мутланаш тўналын. Нуно куд кече куанен иленит, кумалыныт, чон утарыме нерген уло кумылын мутланенит.

Преподобный кугу ўнышылыкшө дене ойыртемалтын, пўтым кучымыжым да молитвам шуко лудмыжым еглан ончыктен огыл. «Могай поро паша эн чот шерге?» манын йодмылан тудо эре ик семын вашештен: «Мо шолып шукталтеш да мо нерген нигө ок пале, тудо паша эн шергакан». Юмым йоратыше тыгай ең-шамычым Юмо шке аралтышыж деч посна ок кодо. Паисий дене мутланаш шонен толшо ик монах святой деке пурен, а тудыжо ты жапыште мален. Воктеныже Суксо шогымым ужын, монах чот ырен. Юмо тыгак святой Паисийлан пөлек шотеш кугу моштымашым пуэн: сулыкан ең верч сөрвален йодеш гын, тудын сулыкшо касаралтеш, а сулыкан ең сулыкшым касарен шуктыде кола гын, шке кумалмыж дене тудым курымаш орлык деч утарен кертеш, черле еным паремда да ең-влак деч иям поктең колта.

**ПРЕПОДОБНЫЙ ПАИСИЙ ВЕЛИКИЙН
КЕЧЫЖЫМ 2 ИЮЛЫШТО ПАЛЕМАТ.**

**Преподобный Иоанн Коловын (430 ий)
каласкалымыж почеш.**

ШКЕ ЛИШЫЛДА-ВЛАКЛАН ПОЛШАШ ВАШКЫЗА

Вес тўняш кайыше-влак верч кумалме нерген Морко район Арын селасе Христос Шочмо лўмеш черкын настоятельже, протоиерей Николай Чузаев дене вашмутланымаш.

– Мландымбалне кажне енын илышыже кунам-гынат мучашлалтеш. Лишылнан вес тўняште сай але шучко верыш логалмыже чоннам чот тургыжландара. Илыш дене чеверласыше енын чонжылан ме кузе полшен кертыва?

– Мыланна пуымо кўчык ўмырнам шукыж годым шоналтыде илен эртарена. Лишылнам йомдарена да вара иже тудын чонжо верч тургыжланаш тўналына. Шўлышдымō капшым ужын умылена – чылажат арам паша, нимомат мōнгеш пōртылташ ок лий. Черке полшен кертеш шонен, тушко миена да, кузе-гынат Юмо ынже шўкал манын, сōрвалена. Но южгунам йодын мийыше ден священник коклаште умылыдымаш лектеш. Иктыже отпеваяш йодеш, а священник тудлан йодышым пуа: «Вес тўняш кайыше ен тынеш пурен мо? Юмылан ўшанен мо? Пырчешым (Причастийым) подылын мо? Судмедэксперт деч справкым налында мо?» А толшо ен őрын пелешта: «Ой, чыла тидыжым кō ынде пала? Тынеш пурен але уке, кызыт кō деч йодат?»

Лач тидыже эн кўлешан йодыш. Вет тынеш пурыдымо еным черкыш пуртыман огыл, отпеваяшат кўлешлык уке. Южо священник пенгыдын тыге каласа: «Кайыза, ончыч пален налза, вара толыда!»

Тунам йодын толшо енын чоныштыжо мыняр őпке мут шочеш, лийын кертеш – ўшанжат тайналтеш. Тыгай нелылыкыш логалаш огыл манын, ончычак, илымышт годымак, терген налман: шонго коча-кована, ача-авана тынеш пуреныт але уке? Уке гын, йōным муын, тиде таинствым эрташ кўлеш. Тунам чылажат шке верышкыже толеш.

– Айдеме тынеш пурен але уке, чынжымак палыман. А тудо Юмылан ўшанен але уке, Пырчешым подылын але уке – тидыже кажне енын шке пашаже огыл мо? Тидым кузе умылыман?

– Тўжвач ончымаште, ты колышо енын лишылже-влак тыге ойлен кертыва: «Батюшка, тиде айдеме тынеш пурышо, шучко ит йодышт, отпевайшашым пале». Йōра, Юмылан ўшаныше гын, отпеваний тудлан кугун полша. А илымышт годым Юмын палымыже шуын огыл да онжымат ыреслен огыл гын, отпеванийже «профанаций» лиеш. Вес семынже, колышо енын эрыкшым шотыш налде, ме тудын чонжым Пылпомыш Кугыжанышыш шўкал пуртен колтынена. Тыге виеш ыштыме пашам Юмо йōратен ок нал. Сандене енлан шўлышыжō капыштыже улмо годым Юмо деке савырнаш полша кўлеш. Тудо кеч ик гана «Юмо, серлаге!» але «Господи, помилуй!» маншаш.

Айдеме тиде тўня гыч Пырчешым подылын кая гын, священник куан дене отпеванийым эртарат. Тыге ыштыше-влакым вес тўняштат куан вуча. Языкым касарен, Пырчешым подылмаш – умылаш лийдыме кугу таинстве. Тудо орланен илыше айдеме тукумлан Юмын пōлекше семын пуалтын.

– Шукыж годым колымаш вучыдымын толеш, ямдылалт шудымо чоным пōртылташ лийдымын нангая. Тиде илышыште кодшо-шамыч вес тўняш куснышо-влак верч могай молитвам лудшаш улыт?

– Юмын Шўлыш дене илыше ачана-влакын туныктымышт гыч палена: колышо-влак верч лудмо «Псалтирь» нунылан кугу лыпланымашым пуа, Юмын кумылжым савыра. Сандене вес тўняш куснышо ен верч черке нылле кече тиде книга гыч кафизме-влакым лудаш темла. Ўшаныше-влак шке опытышт гыч палат, «Псалтирьым» лудмаш илыше енланат, колышо-влакланат кугу пайдам шижащ лиймын конда. Но чыланже церковно-славян йылме дене лудын да умылен огыт керт. **Сандене, калык йодмо почеш, шукерте огыл Марий митрополий колышо-влак верч лудаш келыштарыме «Псалтирь» книга марла савыктен луктын.** Тиде книга Юмылан ўшаныше кажне ешлан пеш кўлешан. Тудын содержанияжы дене палдарымак шуэш.

Книга тўналтыште айдемын илыме пытартыш шагатше нерген ойлалтеш. Умбажыже колаш шушо айдемылан чон лекме годым лудмо канон пуалтеш. Ен кужун орлана да колен ок керт гын, кап деч чон ойырлаш лудмо канон уло. Тидын почеш, чон лекме деч вара, колышо ен верч лудмо канонат уло.

Южо ен чот орланен кола, тудын шинчажлан вес тўня кояш тўналеш. Моло енлан койдымо шучко сўрет-влак тудым őрт лекмеш лўдыктат. А ме, лишылже-влак, духовный тўням она пале да йōсланышылан эмым, фруктым, вўдым пуаш тыршена. Тыгай годым нине канон-влакым лудаш кўлеш. Нунын лыпландарыше шўлышан мутышт ласкалыкым пуат, Юмын Ава полша манын, ўшаным шынгарат, орланыше енын чонышкыжо тынысым ешарат.

Чон лекше кап воктене тойымо марте кум кече «Псалтирьым» йўдшō-кечыже лудыт. Вара «нылле» кечыже марте лишылже-влак

«Псалтирьым» кафизме дене шеледен лудыт. Икте – кажне кечын икымше кафизмым, весе – кокымшым, тыге коло кафизмым шке коклаште шеледен, тўрысnek кажне кечын лудыт.

– Савыктен лукмо книгаште эше могай ешартыш уло?

– Кызыт лекше ты книгаште эше языком касарен шуктыде колышо ең верч преподобный Паисий Великийым сөрвалыме каноным пуымо. Чаманен каласаш кўлеш, кызытсе саманыште шагал огыл ең тыге кола. Черке шуко вере почмо да службо кая гынат, айдеме тўрлө амал дене ны пайрем службыш, ны сулыкым касараш мяш куным муын огеш керт.

Эсогыл онжымат ыреслен огыл, «Юмо, серлаге!» манашат тептерже ситен огыл. Тыгай еглан вес тўняште Юмын ончык миен шогалаш йөсө лиеш. Но, кеч-мо гынат, Черке шке шочшыжлан тўрлө семын полшынеже. Юмылан йөрышө ачана Паисий Великий чот шыгыр илышым эртен. Анысыр корно дене, Юмын кўштымашым шуктым корно дене Пылпомыш Кугыжанышыш пурен. Садлан көра Юмо кугу благодатьым пуэн – тудо колышо-влак верч йодын кертеш. Меат Паисий ачанан канонжо гоч колышо шўмбелна верч Юмым сөрвален кертыва. Тиде каноним уло чон дене лудмына колышо-влаклан кугу пайдам конда.

– Сулык касарыде колышыланат полыш уло, а ўшан дене илыше южо ешыште иктаже тынеш пурен шуктыде колен колта гын, ала тыгай енын чонжыланат изиш да Юмын йөратымашыже уло.

– Чынжымак, айдеме тукум деке Юмын йөратымашыже нимучашдыме. Тынеш пурен шуктыде колышо ең верчат ме Юмым сөрвален кертыва. Черке историй гыч ме палена: тулык вате Клеопатра орландарен пуштво святой Уарын капшым шке мландешыже чапдене тоен, варажым тудын лўмеш черкым чонен. Шкеже пўтым кучен, кумалын, черке пелен полышкален илен. Святой Уар деке кугу пагалымашыжлан, йөратымашыжлан көра Клеопатран чын Юмым палыде колышо родо-тукумжат курымашлык орлык деч утаралтын. Тыге святой Уарын кумалмыш дене лийын. Тидым пален, святой Черке мыланнат тиде каноним лудаш темла.

– Ме умылена, колышо-влак верч лудаш келыштарыме «Псалтирь» – кўлешан савыктыш. Лудшо-влак тиде книгаг кушто налын кертыв?

– Шонен моштышо ең шижеш: Черке мемнан деч вес тўняш кайыше кажне чон верч тургыжлана, тудын курымашлык пўрымашыжым саемдынеже. Иза-шольо, ака-шўжар-влак, вес илышыш куснышо лишылда-влак верч теат чот кумалза. Жап але уло, но тудо койын кўчыкемеш.

А тиде книгаг шке кундемысе черкылаште йодса. Тушко намиен шуктен огытыл гын, Иошкар-Оласе Благовещенский соборышто тудо эре уло.

ТУНЫКТЕН КАЛАСЫМЕ ШОМАК

Селаште мастар кем ургызо илен. Тудын Силышыжат шотан, Юмылан ўшанымашыжат пенгыде лийын. Ик кугу пайрем ончыч трук черланен колтен. Ты гана черке службыш каен кертшаш огылат, кем ургызо чот шўлыканын. Пайрем вашеш тудлан омо кончен, пуйто ала-кө пеш шыман каласен:

– Ты кечын толын от керт гын, ит ойгыро, Мый Шке тый декет миен.

Кем ургызо помыжалтын да йывыртен шоналтен: «Господь Шкеак мый декем таче толеш мо?» Кертмыш семын пөртшым эрыктен, пайрем кочкышым ыштен. Унам вашлияш ямдылалтмыш годым окна ончылныжо мўгырен шортшо рвезым ужын да йодын: «Молан шортат?»

– Пытартыш ботинкем таче кушкедалтын, йолеш чияшем нимо уке. Ме пеш нужнан илена, у йолчиемым налын она керт.

Тунам кем ургызо рвезым лыпландарен каласен: «Ботинкет кондо, ачален пуэм». Икмыняр жап гыч рвезе ачалыме йолчиемым кидышкыже куанен налын, а чиен шогалмекыже чурийже кече гай волгалтын.

Рвезым ужатымеке, кем ургызо шке пашажым шуен. Касвелеш тудын деке йорло ўдырамаш толын да ойлен:

– Тыланет ачалаш кемым кондемам ыле, но кызыт тўлен ом керт, нелеш ит нал. Игече йўкшемден, кем деч посна кошташ ок лий. Ачаленат гын, ала кемжым пуэт, а пашадаржым изиш вучалтет? Тидлан ўшанен, кем йодаш толынам.

Пөрьен шыргыжалын каласен: «Кемет ямде, кужун чытыже, чий! Пайрем лўмеш тый дечет нимогай акым ом нал».

Йўд лишемын. Чыла пашажым ыштен шуктен, кем ургызо окна воктен шинчен да Унам чытенак вучен. Жап ятыр эртен. Арам вучымышлан изиш өпкелен, малаш возаш вакшышым ямдылен. Тыгодым омсаш тўкалтенит. Толшо ең сөрвален:

– Таче кужу корным эртенем, чот ноенам. Малаш пурышаш верем уке, поро лий, шке декет пурто.

Кем ургызо тудым чаманен, суртышкыжо пуртен, пукшен, вакшышыш малаш пыштен. Шкаланже тошто вургемым кўварваке вакшын да шонен киен:

– Уна толшашлан мый йөрдымө улам гын веле, тыгай кугу пайрем кечын толаш сөрыш, а Шкеже ыш тол!

Тўрлым шонкален, тудо мален колтен да адак омым ужын. Тугаяк шыма йўк тудлан ойлен:

– Таче тый декет кум гана толыым, кажне гана Мыйым порын вашлийыч!

ТЫГЕ КЕРТЫНА МО ЙӖРАТЕН?

2 июль – святой преподобный Паисий Святогорецым шарныме кече (1924-1994).

Лач 26 ий ончыч ты кечын Паисий Святогорец ош тўня дене чеверласен. Йоча годымжо Арсений (монашеством налмыж деч ончычсо лўмжӧ) да кушкын шумекшат моло гай лийын огыл. Шкет лияш йӧратен, шукуж годым книга лудын, святой-влакын илышыштым шымлен, чодыра коклаште верланыше тошто часамлаште жапшым эртарен. Тудын кумалмыжым, пўтым кучымыжым ончен, ешыштыже вурсенят, тазалыкшым лунчырта але йӧршын ушым йомдара манын шоненят.

Икана кугу изаже Юмылан ўшаныдыме Костас йолташыжым унала ўжын. Тудыжо Арсенийым «туныкташ» тўналын: ег-влакын маймыл (обезьян) гыч лиймышт нерген каласкален, а Христос пуйто Юмо огыл, тыглай, но сай айдеме, лийын да Тудым кӧранымаш пуштыктен манын ойлен. Коло ияш Костасын мутшо 15 ияш Арсенийын чонышкыжо кокытеланымашым пуртен, ала чынак тыге улмаш? Тиде кечынак рвезе йӧратыме верышкыже, часамлашке, куржын. Икмыняр шагат кумалын, Юмым сӧрвален, Шкенжым ончыкташ йодын, но йырваш тугакак шып лийын. Нелылык шўмжым темден, ушыштыжо Костасын Христос нерген ойлымыжо пӧрдын. «Христос Айдеме веле лийын гынат, – шоналтен Арсений, – тыгай поро, языкдыме, кузе Евангелийыште возымо, Тудым садак йӧраташ кўлеш, Тудын мутшым веле колыштман, кўштымыж семын илыман». Тыге шоналтымек, чонжылан ласкан, нимучашдыме куштылгын чучын. Трук часамла ойлаш лийдымын волгалтын. Тиде волгыдышто рвезе Утарышым ужын. Тудыжо тыге ойлен: «Мый ылыжмаш да илыш улам. Мыланем ўшаныше кола гынат, ылыжеш». Рвезын чонжо кугу куан дене темын.

Тиддеч вара Арсений монах лияш шонен пыштен. Но ончыч армийыш каяш логалын.

Тудо жапыште Грецийыште граждан сар тўналын. Арсенийым радистлан тунемаш колтенят. «Иктаж вуйлатыше дене палыме улат витне, тылат тыгай сай специальностьым пуэныт?» – йодыныт салтак йолташыже-влак. Ончыч тудо вашештен огыл, а вара ойлен: «Мый... Юмо дене палыме улам». Арсений сарыште еным пушташ огыл манын, уло чон дене Юмо дечын йодын улмаш. Тыгак лийын, вет радистын саркуралже (оружийже) – раций...

Кумло ий ончыч ме, йоча-влак, Афоныш Паисий старец деке унала миенна. А тудыжо чылаштымат шыргыжалын вашлийын: «Пеш сай, пеш сай, йоча-влак, мый декем толында. Теве кампеткемат кўын шуын, шоколадемат пеледын». Ме икте-весым ӧрын ончалынна, да ужынна: лавр укшышто карамель-влак кечат, а сирень укшеш шоколад-влакым пижыктылме. Тыге святой Паисий мемнам вашлияш ямдылалтын. Тиде кочкишыжо нимо деч тутло лийын. Мыланна илыме вержым, изи черкыжым ончыктен, а вара чыланамат пундышлашке шынден, ласкан ончалын ойлен: «Нигӧ умылен огеш керт, кузе Юмо айдемым йӧрата. Тудын йӧратымышым нимо денат таңастараш огеш лий! Кунам айдеме шке шўмжым Юмын йӧратымышлан почеш, йыр-ваш тугай йӧратымыш шарла, эсогыл айдеме веле огыл, кайыкат, пушенгат, кишкат йӧраташ тўналыт».

Святой Паисий янлык да кайыквусо дене пеш келшен илен. Икана паломник-шамыч дене вашлиймаш годым, воктеке кугу кишке толын. Икмынярын, ўмбакеже кудалташ манын, кў моклакам налын шуктеныт, но Паисий нуным чарен: «Ида тўкӧ, тудо чўкыдын толеш». Шкеже кишкылан изи атыш вўдым темен пуэн. Кишке йўын ситарымек, улышыла озам ончалын, тудыжо пелештен: «Кызытеш кай, унам-влак улыт, вара толат». Кишке тунамак нушкын колтен.

Кишке веле огыл, кайыкат старецым колыштыныт. Паломник-влак дене мутланен шинчыме годым, кайык-шамыч моткоч сылнын муреныт, пуйто икте-весыштым ўчашен сенаш тӧченят. Ег-влак старецын мутшынат колын кертын огытыл. «Изиш шыпланыза, – старец шке верже гыч тарванен. – Ужыда вет, ег-влак дене мутланем. Ме чарнена, вара те тўналыда». Йырваш вигак шып лийын, паломник-влак йодышыштымат монденят.

А вес гана старец уна-влаклан лукум кампеткым ямдылен улмаш. Коробкам почын колтен, а туштыжо шемын веле койын – кутко-влак погыненыт. Паисий ик лукумым катен, ӧрдыжкӧ пыштен. «Тиде тыланда, кайыза, тушто кочса», – ласкан да пенгыдын ойлен кутко-шамычлан. Коробкаште тыманмеш иктат кодын огыл, катен пыштыме кампетке деке каеныт.

Старец чыламат йӧратен моштен: айдемымат, кишкымат, вет нуно Юмын шочшыжо улыт. А ме тыге йӧратен кертына мо?

Тимофей ВЕРОНИН.

ИЮЛЬ. ЧЕРКЕ ПАЙРЕМ

ПН		6	13	20	27
ВТ		7	14	21	28
СР	1	8	15	22	29
ЧТ	2	9	16	23	30
ПТ	3	10	17	24	31
СБ	4	11	18	25	
ВС	5	12	19	26	

7

 - праздники десятилетия

8

 - праздники великие

9

 - сплошные седмицы

10

 - дни поминовения усопших

14

 - дни постные

8

 - дни строгого поста

14

 - трапеза без мяса

15

 - разрешение на рыбц

16

 - разреш. на раст. масло

17

 - разрешение на вино

18

 - разрешение на икру рыбы

1 – Юмын Аван Боголюбский иконыжын кечыже.

2 – Апостол Иудан, Москван святительже Иоуан да Шанхайын святительже Иоаннын кечышт.

3 – Святитель Гурийын, Озангысе архиепископын, кечыже.

6 – Юмын Аван Владимирский иконыжын кечыже.

7 – Христос ончыч Толшо да Тудым Тынеш пуртышо святой Иоанн пророкын шочмо кечыже.

8 – Муромысо князь Петр ден княгиня Феврониян кечышт.

9 – Юмын Аван Тихвинский иконыжын кечыже.

10 – Оптинысе преподобный Амвросийын кечыже.

11 – Преподобный Сергей ден Германын, Валаамысе чудотворец-влакын, кечышт.

Юмын Аван «Троеручице» иконыжын кечыже.

12 – Апостол-влак коклаште кугурак Петр ден Павелын кечышт.

13 – Чыла моктымо да чапле 12 апостолын погынышт.

15 – Юмын Аван кугун пагалыме ризыжым Влахернысе храмыш пыштыме кече.

16 – Москван да уло Российын митрополитше святитель Филиппын, чудым ыштышын, кечыже.

17 – Преподобный Андрей Рублевын да Николай кугыжан орланыше святой ешыжын кечышт.

18 – Преподобный Сергей Радонежскийын да Юмылан йорышот орланыше кугу княгиня Елисаветан кечышт.

19 – Радонежысе святой-влакын погынышт.

21 – Юмын Аван Казанский иконыжым мумо кече.

23 – Господын кугун пагалыме ризыжым Москваште пыштыме кече. Киево-Печерысе преподобный Антонийын кечыже.

24 – Апостол-влак дене тор улшо кугу княгиня Ольган кечыже.

25 – Юмын Аван «Троеручице» иконыжын кечыже. Марий епархийын пайремже.

26 – Тунямбал куд Погынышто лийше святой ача-влакым шарныме кече. Архангел Гавриилын погынжо.

28 – Апостол-влак дене тор улшо кугу князь Владимирын кечыже.

Кенежым паша шуко, южгунам шинчын каналташат ярсап ок лий. Жап чұдылыкым шотыш налын, тыланда пысын ямдылыме кочкышын икмыняр рецептшым темлена.

КАНСЕРВЕ ШҮР

Кұлыт: 2,5 литр вұд, 1 ате скумбрий (але сайра) кансерве, 2 вуй шоган, 3-4 паренте, 1 кугу совла нұшмұй, 1 изи совла шұшмұй, ик кормыж вермишель, шинчал, йоныштымо шем пұрыс.

Кастроулеш вұдым шолташ шындыман. Тиде жапыште паренгым эрыктыман, падыштыман. Вұд шолаш пұрымеке, тудым вұдыш пыштыман да погынышо шоным поген налман. Тушкак ик ате кол кансервым опталман. Шоганым салмаш нұшмұй да шұшмұй дене

чевергымешкыже жаритлыман, кастрюльш пыштыман. Иктаж 15 минут гыч тушко ик кормыж вермишельым шавалтыман да, ынже пижедыл манын, шұрым лугалтыман. Вермишель кұын шумеке, тулым йортыман. Кансерве шұр ямде.

КОНГА ПЕЛЬМЕНЬ

Кұлыт: 800 г кылмыктыме пельмень, 2 вуй шоган, 100 г сыр, 4 кұчымұ муно, 250 г майонез але ўмбал, шинчал, йоныштымо шем пұрыс, укроп, петрушко.

Падыштыме шоганым салмаш нұшмұй дене чевергымешкыже жаритлыман. Салмам але вес формым нұшмұй дене йыгыман да духовкыш ырыкташ шындыман. Шокшо формыш ик радам кылмыктыме пельменьым оптыман, шинчалым да шем пұрысым шавалтыман. Ымбачынже жаритлыме шоганым шарыман. Муным келге кұмыжеш лугыман, тамже дене шинчалым, шем пұрысым ешарыман. Тушкак майонезым опталман да угыч сайын лугыман. Тиде вартышым пельменян формыш опталман. Ымбачынже шолдыра пұян тёркеш нұжын ямдылыме сырым шавалтыман да духовкыш шындыман. 200-220 градус шокшышто 40 минут наре шинчыктыман. Духовко гыч лукмек, ухар укропым але петрушкым шавалташ лиеш.

"ШҮМ-ЧОН ИЗОЛЫК" МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ЖУРНАЛ
Учредитель: "Руш Православный Черкын Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархийже (Московский Патриархат)" религиозный организаций.

Журнал зарегистрирован Управлением Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по Республике Марий Эл, свидетельство о регистрации ПИ № ТУ 12-0164 от 12 декабря 2013 года.

Тираж: 1500 экз. Формат - А-4-12. Журнал лекме жап - 1.07.2020 ий. 0+ - знак информационной продукции согласно ФЗ от 29.12.2010г. №436-ФЗ.

Журналым редакцийште погымо да верстатлыме, «Куранты» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Адресше: 429029, Татарстан, Казань, Сибирский тракт урем, 34, 14 корпус, 42 пөлем.

Редакцийын да издательын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Вознесенский урем, 81, 224 пөлем.
Тел.: (88362) 45-39-54.

E-mail: marlagazet@mail.ru

Түн редактор: Н.В. Чузаев (протоиерей).

Редакционный совет: И.А. Сапаев, Д.В. Смирнов, А.Н. Таныгина, А.П. Чемякова, А.В. Эманова.

Компьютер дене келыштарыше: Д.В. Смирнов.

Ак - кутырен келшыме почеш. Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.

РЕДАКЦИЙ ЙОДЕШ: ЖУРНАЛЫМ ШАЛА
КЫШКЫЛТАШ ОGYЛ. ЛУДЫНАТ - ВЕСЫЛАН ПУ!

КУАНЕН ЧИЯЛТЕНА

ТАУ ТЫЛАНЕТ, ЮМО!

Йодам мый Тыйым, Юмо,
 Арале сай ешем,
 Утаре осал дечын
 Шочшем ден пелашем.
 Йодам мый Тыйым, Юмо,
 Арале Тый элем.
 Тушманым ит лишемде
 Шумбел граница дек.
 Йодам мый Тыйым, Юмо,
 Арале приходнам.
 Тый настоятель-влаклан
 Полшо вўдаш мемнам.
 Йодам мый Тыйым, Юмо,
 Чын корным ончыкташ,
 Тый православный черкым
 Итак пу шалаташ.
 Проститле мемнам, Юмо,
 Кудалте языкнам.
 Ме лийына чылт йомшо,
 От кучо гын мемнам.
 Йодам мый Тыйым, Юмо,
 Йодам, эре йодам...
 «Тау Тыланет, Юмо!» –
 Ойлаш вел монденам...

Лидия АЛПАЕВА.

